

David Petraeus: How We Won in Iraq. And why all the hard-won gains of the surge are in grave danger of being lost today.

http://www.foreignpolicy.com/articles/2013/10/29/david_petraeus_how_we_won_the_surge_in_iraq?page=full

OCTOBER 29, 2013

גנרל דויד פטראוס

כיצד ניצחנו בעיראק, ומדוע כל ההישגים שהושגו בקושי ותוך סכנות גדולות בעת ההתעוררות – אובדים כיום.

הידיעות המגיעות מעיראק הן שוב עגומות ביותר.

תחיית אל-קעידה בעיראק – שהייתה תלויה על חבל בסוף ההתעוררות ב-2008 – גרמה לעלייה משמעותית בטרור האתני – כיתתי בארץ שני הנהרות.

מלחמת האזרחים בסוריה סיבכה את הדברים מאד, סיוע לג'יהאדיסטים בשני צידי הגבול והגברת המעורבות האיראנית במסופוטמיה, ומספר עוולות של הממשלה העיראקית ערערו את יוזמת הפיוס של ההתעוררות שאפשרה את הכללת הסונים ותרמו להצלחת המאמץ.

יתרה מכך, הפעולות של ממשלת עיראק עודדו גם סונים בולטים לצאת מהממשלה והובילו את האוכלוסייה הסונית לצאת ולהפגין ברחובות. כתוצאה מכל אלה, המדיניות העיראקית שוקעת בחוסר אמון ובתפקוד לקוי.

זו אינה הדרך שהעיראקים היו צריכים לנוע בה, בסוף ההתעוררות ב-2008 עתיד אחר נראה היה בעין. זה היה גם המצב בסוף 2011 כאשר כוחות ארה"ב עזבו את עיראק. אבל העתיד השונה היה אפשרי רק אם המנהיגים הפוליטיים של עיראק היו משתלטים על ההזדמנויות כאשר אלה נקרו בפניהם. לצערנו, נראה שההזדמנויות הללו התבזזו כאשר מאבקים פוליטיים פנימיים ופעולות אלימות אתנית קיצוניות העירו מחדש את פחדי האוכלוסייה הסונית ולאחרונה גם חשפו קשיים רבים ביחסים בין הממשלה העיראקית בבגדאד ומנהיגי המחוז הכורדי.

על-מנת להבין את הדינאמיקה בעיראק – והאפשרויות עדיין קיימות - חיוני לחזור ולבחון מה קרה במהלך ההתעוררות, (ועל כך עומד להתפרסם ספר על-ידי קצין מטה מאותה תקופה – קולונל פטר מנסור (Col. Peter Mansur) כיום פרופסור להיסטוריה צבאית באוניברסיטת מדינת אוהיו).

הובלת מאמצי הקואליציה הצבאית במהלך ההתעוררות בעיראק ב-2007 ו-2008 הייתה מאמץ חשוב ביותר – והאתגר הגדול ביותר שלי ב-37 שנות שירותי במדים. המצב בעיראק היה מפחיד בסוף 2006 כאשר הנשיא ג'ורג' בוש החליט ליישם את ההתעוררות ובחר בי לבצע זאת.

כאשר חזרתי לבגדאד בתחילת פברואר 2007, מצאתי שהמצב שם היה עוד יותר גרוע מאשר ציפיתי. ההידרדרות מאז עזיבתי בספטמבר 2005 אחרי הסבב השני שלי בעיראק הייתה מכאיבה. האלימות שעלתה דרמטית ב-2006 בתחילת ההפצה של מסגד אל-אסקרי בעיר הסונית סמרה, יצאה לחלוטין משליטה. עם הרבה מעבר ל-50 התקפות ושלוש מכוניות תופת ליום בממוצע בבגדאד לבדה, התכנית להעביר את משימות הביטחון לכוחות העיראקים פשוט לא עבדה. בינתיים, הקרבות בין הקיצונים על השליטה ברחובות השתקפה בקרבות הפנימיים שממשלה העיראקית ובפרלמנט, והוויכוחים האלה יצרו סביבה פוליטית שאינה מתפקדת.

עם הרבה צינורות נפט הרוסים או פגועים, עם הפלת עמודי חשמל, אי תחזוקת כבישים, סגירת שווקים מקומיים ועובדי ממשלה וציבור החרדים לחייהם, הכנסות הממשלה הספיקו בקושי למתן שירותים בסיסיים לחלוטין בלתי מספיקים. באזורים רבים של הבירה והמדינה חיים היו רק מעט יותר מהשרדות.

בנוסף לאתגרים האלה, ידעתי שאם לא תושג התקדמות ברורה עד ספטמבר 2007, המועד שלפי הערכתי אני אחזור לארה"ב להעיד בפני הקונגרס, מעט התמיכה שקבלתי מהקפיטול ומהסנט למאמץ בעיראק – תתאדה.

הנשיא בוש בשנותיו האחרונות לנשיאות ורצונו להירשם בהיסטוריה בירושה שישאיר בהתעוררות, נתלה בנו על הקרקע אנשי צבא ואזרחים, הקואליציה והעיראקים להשיג התקדמות, אבל, כפי שהשותף הדיפלומטי שלי השגריר האמריקאי לעיראק ראין קרוקר (Ryan Crocker) ואני נהגנו לומר "עיראק הייתה רק קשיים כל הזמן".

התעוררות הכוחות והתעוררות הרעיון

להתעוררות¹ (awakening) היו הרבה מרכיבים. המבטיח ביותר כמובן הייתה הפריסה הנוספת של כוחות כהתחייבותו של הנשיא בוש, קרוב ל-30,000 מהם בסוף התהליך. ללא הכוחות האלה לעולם לא היינו יכולים להשיג התקדמות כה מהר כפי שהשגנו, ובהינתן הצורך להשיג התקדמות למועד העדות בקונגרס בספטמבר 2007, השגת השיפור לפני-כן הייתה קריטית.

ככל שההתעוררות הכוחות הייתה חשובה, ההתעוררות החשובה ביותר הייתה מה שכיניתי "התעוררות הרעיונית", השינוי באסטרטגיה הכוללת שלנו ובתכניות המבצעים. הרעיון המשמעותי מאלה היה המעבר מניסיון להעביר את משימות הביטחון לידי העיראקים להתמקדות בביטחון העיראקים.

הרעיון שהדריך את האסטרטגיה שלנו במהלך ההתעוררות היה ההכרה הברורה שהשטח החשוב ביותר במערכה בעיראק היו בני האדם והמשימה החשובה ביותר שלנו הייתה לשפר את ביטחונם. שדרוג הביטחון עשוי לתת למנהיגי עיראק הזדמנות לצקת הסכמים בנושאים כמו הפחתת המתח האתני-קיצוני ולייסד את הבסיס עליו מאמצים אחרים ייבנו לשפר את חיי העיראקים ולתת להם חלק בהצלחת המדינה החדשה.

אבל שיפור הביטחון ניתן היה להשיג רק על-ידי הנעת כוחותינו לתוך הערים ולמרכזי האוכלוסייה החקלאית. לכן, בשבועיים הראשונים, שיניתי את הגדרת המשימה בתכנית המבצעים הקיימת. כפי שהסברתי בהגדרה ובהנחיות שהוצאתי מיד לאחר קבלת הפיקוד, היינו חייבים "לחיות עם האנשים" כדי לאבטח אותם. זה חייב ביטול מיקום כוחותינו בבסיסים גדולים כפי שנעשה מאז 2004. השינוי הזה היה חיוני להצבת יותר מ-100 מוצבים קטנים ומתקני ביטחון משולבים – שלושה רבעים מהם בבגדאד לבדה.

הקמת כל בסיס חייבה לחימה, וחלק מאותם קרבות היו משמעותיים. ידענו שהחתרנים הסונים והמיליציה השיעית יעשו ככל יכולתם להרחיק את כוחותינו מיצירת נוכחות בשטחים בהם הם מנסים ליצור שליטה, ואזורים אלה היו בדיוק היכן שכוחותינו היו נדרשים ביותר.

ידענו שהחתרנים והמיליציה יעשו ככל יכולתם למנוע מאיתנו להקים את הבסיסים החדשים, לעיתים הפעילו מספר מכונות נפץ זו אחר זו בניסיון לחדור למרחב הבסיסים שלנו. אבל, אם רצינו להשיג את מטרתנו - הפחתה משמעותית באלימות - לא הייתה חלופה ל"חיים עם האוכלוסייה", במיוחד היכן שהאלימות הייתה בשיאה, כדי לאבטח אותם.

¹ ההתעוררות הוא שם וכינוי אמריקאי להתעוררות שבטים להגנה על נכסיהם והאינטרסים שלהם כנגד חדירה של אל קעידה וארגונים מוסלמיים קיצוניים

החיילים והחיילות בשטח הגבירו את שיתוף הפעולה עם שותפיהם העיראקיים, באומץ, ללא אנוכיות ובמקצועיות בצעו את מה שנדרשו לעשות כדי להשיג את היעדים.

" טהר, החזק, ובנה" הפך להיות הרעיון המבצעי, וזאת בניגוד לתפיסה הקודמת במבצעים רבים של טיהור החתרנים ועזיבת השטח, לאחר העברת משימת האבטחה לכוחות העיראקיים שהוכיחו חוסר יכולת להמשיך ולשפר את הביטחון באזורים שטוהרו.

לוט. גנרל ריי אודירנו (Lt. Gen. Ray Odierno), מפקד הכוח הרב-לאומי בעיראק ומטהו פיתחו וניהלו את הפעלת הרעיונות המבצעיים האלה באופן מבריק. הוא הורה על תחילת בניין המוצבים המשולבים בשבועות לפני הגעתו.

מחליפו בתחילת 2008 היה לוט. גנרל לויד אוסטין (Lt. Gen. Lloyd Austin) שעשה פרויקט מופתי דומה כמפקד המבצעים בשלב האחרון של ההתעוררות.

עם קבלת הנחיות הקורפוס, מפקדי הדיביזיות והחטיבות ומפקדותיהם ניצחו על יישום הרעיונות האלה. הפלוגות, הגדודים, מפקדי החטיבות וחיליהם תרגמו את האסטרטגיה החדשה והרעיונות המבצעיים למציאות בשטח מול אויב נחוש, לעתים ברברי בתנאים הכי קשים שניתן לתאר.

האסטרטגיה החדשה שילבה הרבה יותר מאשר העברת המיקוד מהבסיסים הגדולים לביטחון האוכלוסייה. שיפור הביטחון היה הכרחי אבל לא מספיק להשגת מטרותינו בעיראק. משימות רבות אחרות המתינו להשלמה.

מהות הנחשול (surge)² הייתה לחתור לכיוון פתרון כולל, מערכה צבאית-אזרחית שתפעיל מספר מרכיבים חשובים, שההשפעה של כל אחד מהם הייתה אמורה להשלים את ההשפעה של אחרים.

כל צעד קדימה תגבר וחיזק את ההתקדמות הכללית במרחב גיאוגרפי או ממשלתי מסוים. כוחות הנחשול אפשרו השלמה מהירה יותר של האסטרטגיה החדשה והרעיונות המבצעיים הנלווים לה. אבל, ללא השינויים באסטרטגיה הכוחות המשלימים לא היו יכולים להשיג הישגי ביטחון בתחומים אחרים שיגרמו להפחתה משמעותית של רמת האלימות האתני-קיצוני, ובלעדיהם ההתקדמות לא הייתה יכולה להיות משמעותית ומתוחזקת כאשר האחריות הועברה באופן מלא לכוחות העיראקיים ולרשויות הממשלתיות.

ההתעוררות הסונית והפיוס

המרכיב הראשון באסטרטגיה החדשה, מעבר לאבטחת האוכלוסייה על-ידי חיים בקרבם, היה פיוס בין ערבים סונים מנוכרים והכוחות שלנו, ולאחר מכן פיוס עם הממשלה העיראקית בעלת הדומיננטיות השיעית.

נוכחתי לעיתים קרובות שאיננו יכולים לחסל או להשתלט על העוצמה התעשייתית של החתרנות כנגדנו בעיראק. לכן, היינו צריכים לזהות חתרנים ואנשי מיליציה שניתן "לחיות" איתם ולשכנע אותם להיות חלק מהפתרון בעיראק במקום להיות חלק מהבעיה. פיוס הפך מרכיב קריטי באסטרטגיה הכוללת.

היינו ברי מזל להיבנות על מה שנקרא ההתעוררות הסונית, התפתחות שהחלה מספר חודשים קודם לכן, מחוץ לאזור הערוך לקרב של העיר הסונית ראמאדי במחוז אנבר, כ- 60 מייל ממערב לבגדאד. שם, בסוף קיץ 2006, במהלך שיא האלימות באנבר, קולונל שון מקפארלנד (Col. Sean MacFarland) מח"ט אמריקאי מוכשר והצוות שלו, החליטו לתמוך בשיך סוני אמיץ ואנשי שבט, שהחליטו להתנגד לאל קעידה בעיראק, שאנשי השבטים תיעבו את התקפותיהם חסרות האבחנה על האוכלוסייה תוך

² הנחשול היה הכינוי האמריקאי לתכנית בה הצבא נפרס בתוך מרכזי האוכלוסייה במוצבים קטנים תוך דגש על שיתוף פעולה עם אוכלוסייה כנגד אל קעידה וקיצונים אחרים.

יישום של גרסה קיצונית של אסלאם שלא תאמה את דרך החיים היותר חילונית שלהם. היוזמה הייתה לכלול נציגים מצעירי השבטים כסיוע לאבטחת המרחבים שלהם כנגד ההרס שגורם אל קעידה. בסופו של דבר, מעט אחרי שנחשול הכוחות הוקם, ובמהלך 2007 ו 2008, ההסדר הזה הועתק אל אזורים אחרים של מחוז אנבר.

ההתערורות הוכחה במהלך הזמן כגורם חשוב מאד בלחימה באל קעידה ובסונים חתרניים אחרים, יוזמות דומות אחרות עם האוכלוסייה השיעית הוכחו כחשובות בלחימה במיליציות גם הן.

משקיפים אחדים טענו שהיינו ברי מזל עם ההתערורות. אין להכחיש זה היה מזל שתחילת של הפעילות של השבטים כנגד אל קעידה החלה בזמן שהנחשול החל. אולם, למרות המציאות הזו התפשטות ההתערורות מעבר לרמאדי לא הייתה מקרית. להיפך, זו הייתה תוצאה של החלטה מודעת ומאמץ מכוון.

ידעתי היטב שהיו יוזמות פיוס לפני כן שעבדו במשך זמן קצר. אני ראיתי את המאמץ הראשון כאשר הייתי מפקד דיביזיה 101 בצפון עיראק והשגריר ג'רי ברמר (Jerry Bremer) אישר לי אישית לתמוך במאמץ פיוס ביוזמה עיראקית, במהלך שנת 2003 כאשר הערבים הסונים גורשו מעבודותיהם ותפקידיהם על-ידי המדיניות כנגד מפלגת הבעת' שעדיין ננקטה באזור בתקווה לעיראק חדשה.

המאמץ הזה סייע להפיכת האזור הזה של עיראק לשקט באופן מפתיע אבל, היוזמה ומאמץ הפיוס בשנים שלאחר מכן במערב אנבר ובמקומות אחרים, שקעה מחוסר תמיכה של הרשויות העיראקיות בבגדאד. ראיתי את היוזמות האלה גם בסבב השני שלי בעיראק כמפקד כוח הרב לאומי להעברת הביטחון לעיראק מיוני 2004 עד ספטמבר 2005.

בהכרתי בחשיבות הפיוס, הייתי נחוש שאנחנו צריכים לתמוך בתחילת ההתערורות ולאחר מכן, במהלך הזמן, לזכות גם בתמיכת שותפינו העיראקים. הנסיעה הראשונה שלי מחוץ לבגדאד סמוך לקבלת הפיקוד ב-10 לפברואר 2007, הייתה להעריך את ההתקדמות ביוזמה בראמדי. לאחר שראיתי את התוצאות מקרוב החלטתי שנעשה ככל יכולותינו לתמוך במרידת השבטים שם ולעודד את התפשטותה לשטחים סונים אחרים בעיראק. (למעשה תמכנו גם בהתערורות שיעית במספר אזורים שהיו מוטרדים על-ידי מיליציה שיעית).

היינו צריכים לחפש השגת מסה מכרעת של התערורות שהייתה יכולה ליצור תגובת שרשרת מהר ככל שנוכל – תחילה למעלה ולמטה בעמק החידקל במחוז אנבר ואחר כך בשטחים השכנים של הסונים. בחשיבות דומה, היינו צריכים לחפש את תמיכת ראש הממשלה העיראקי נורי אל מליקי ביוזמות האלה. (אני לקחתי אותו לראמדי במרץ 2007 לדבר עם ראשי השבטים המובילים את ההתערורות שם, ובהמשך לקחתי אותו לשטחים סוניים למטרה דומה).

ההחלטה לתמוך בתנועת ההתערורות, בעיקר בפיוס עם הרבה סיכונים, לא התקבלה תחילה בברכה על-ידי כל המפקדים שלנו. רבים הצביעו שלמנהיגים ולחברי אותן קבוצות שרצו פיוס איתנו, אלה שעשויים לתמוך בהתערורות, היה דם אמריקני על הידיים.

מעבר לכך, היה ברור כבר בהתחלה, כי ראש הממשלה מליקי היה מוכן לאפשר לנו לתמוך בהתערורות בשטחים סוניים כמו אנבר אבל היה לו ספק כאשר המאמץ עבר לשטחים שיעים בני עדתו. הוא גם לא התלהב תחילה לתת מקורות עיראקיים וסיוע למה שנקרא "בני עיראק", הצעירים שסייעו לתגבר את הקואליציה, משטרת עיראק והצבא העיראקי על-ידי אבטחת שטחי השבטים שלהם.

ראיתי שאין אלטרנטיבה אחרת אם אנחנו רוצים להוריד את רמת האלימות ולהפנות גורמים חתרניים סוניים מתמיכתם בפעולות אל קעידה. לכן לחצנו קדימה ועסקנו בנושאים רבים שצצו במהלך הדרך, בעזרת הסגן הראשון שלי הבריטי לוט. גנרל סיר ג'רמי לאמב (Lt. General Sir Graeme Lambe)

חבר ושותף שנים רבות, ואחר כך על-ידי הממסד של צוות כוח הפיוס בראשות שני גנרלים בריטיים בעלי שני כוכבים ודיפלומט אמריקאי מרשים.

תנועת ההתעוררות ולמעשה גם הפיוס התפשטו באופן דרמטי. היו הרבה אתגרים בדרך במיוחד כאשר ראש הממשלה מליקי ומנהיגים שיעים אחרים חששו מהתפשטות התנועה לתוך בגדאד ולשטחים קרובים לאלה בעלי שליטה שיעית או אוכלוסייה מגוונת.

צוות הפיוס שלנו שנעזר רבות על-ידי אמה סקאי (Emma Sky) בריטית מבריקה ששרתה כעוזרת מיוחדת לי במהלך השלב האחרון של הנחשול (שרתה כיועצת הפוליטית של גנרל אודיירנו לפני כן ואחרי כן) פעלה ללא לאות עם מה שנראה כרשימה אין סופית של נושאים ועם האישה שמונתה על-ידי ראש הממשלה מליקי לפקח על יוזמת הפיוס עבור הממשלה העיראקית.

בסופו של דבר לאחר שנה וחצי בתוך הנחשול היו לנו למעלה מ-100,000 "בני עיראק" (יותר מ-20,000 מהם – שיעים), צעירים החיים בשטחי ההתעוררות שסייעו לשכניהם מפני חתרנים סונים ומיליציה שיעית.

התפשטות ההתעוררות לא הייתה מקרית; זו הייתה תוצאה של החלטה מכוונת שלקחתי לאחר קבלת הפיקוד. תזמון היוזמה מחוץ לרמאדי היה מקרי, אבל כבר כשקבלתי את הפיקוד ידעתי שפיוס צריך להתפתח אם אנחנו רוצים להפחית משמעותית את רמת האלימות בסתיו 2007. לכן, היינו נחושים לממש את יוזמת רמאדי על-ידי פיוס בין כתות, שבטים ופלגים. הבנתי את עוצמת הסיכונים, ונקטנו באמצעים להבטיח שתנועת ההתעוררות ו"בני עיראק" לא יהפכו לכוח מיליציה בלתי נחשב שעלול לגרום לבעיות לעיראק בטווח הארוך יותר מאשר הם שווים בטווח הקצר. במבט לאחור הסיכון היה שווה את מה שהשגנו.

מבצעים מיוחדים ממוקדים

מרכיב קריטי נוסף בכיוון הפעולה הכולל שלנו הייתה מערכה אינטנסיבית של מבצעים ממוקדים על-ידי הכוחות המיוחדים של ארה"ב ושל בריטניה כדי לתפוס או להרוג פעילים מרכזיים ומנהיגי מיליציה ומפעילים. אמרתי בפומבי כי איננו יכולים להרוג או לתפוס כדרך להשגת ניצחון (ומכאן הצורך לתמוך בהתעוררות), אבל הריגת או תפיסת החשובים ביותר שלא ניתן לשכנעם הייתה חלק הכרחי וחשוב באסטרטגיה שלנו. חשבנו לרדוף את העקשנים ביתר תוקפנות מאשר עשינו לפני הנחשול.

לוט. גנרל סטן מקריסטל (Lt. Gen Stan McChrystal) מפקד הכוחות המיוחדים המשולבים וכוח המשמה כנגד טרור בעיראק, הוביל את המאמץ הזה באופן מבריק. הלוחמים שלנו היו חסרי מנוחה ברדיפה אחר אל קעידה ומנהיגים קיצונים סונים אחרים, יצרני פצצות, אנשי כספים ותאי תעמולה, וקיצונים שיעים תומכי אירן (למרות שכלפי האחרונים היו לעיתים מגבלות על ידי פוליטיקאים עיראקיים בהינתן הנטייה של הממשלה המונהגת על-ידי שיעים).

כאשר הנחשול המשיך גברו היכולת והקצב של הכוחות המיוחדים של ארה"ב ושל הקואליציה תחת פיקודו של לוט. גנרל מקריסטל ולאחר מכן של תת אדמירל וויליאם מקראבן (Vice Adm William McRaven) וגבר גם קצב המבצעים הממוקדים על-ידי הכוחות העיראקים נגד טרור שאנחנו אימנו, ציידנו, ייעצנו להם וגם סייענו להם במסוקים ובמודיעין, ניטור ואמצעי סיוור.

התוצאות היו דרמטיות; המבצעים הממוקדים – בין 10 ל-15 ללילה – הסירו משדה הקרב כמות נכבדת של קיצונים בכירים ומנהיגי דרגי ביניים, מומחי חבלה, מתכננים, מממנים ומארגנים בעיראק. במבט לאחור ברור שמה שהשיגו הכוחות המיוחדים האמריקאים והבריטים בסיוע עצום על-ידי כל מיני גורמי מודיעין שהיה בלתי רגיל. הנחישות שלהם, ההפעלה של כטב"מים וטכנולוגיות אחרות, היכולות הטקטיות, האומץ והיצירתיות היו השראתיים. אבל הם לבדם לא יכלו להפנות את כיוון הקרב בעיראק לאחור. שוב, היה צורך אבל זה לא מספיק.

פיתוח כוחות הביטחון העיראקיים

התמיכה בפיתוח כוחות הביטחון העיראקיים היתה גם היא בעלת חשיבות וחיוניות – מאמץ בו הייתי מעורב באופן אינטימי מאחר והובלתי את הקמת הארגון שנקרא "אמן וצייד" (train and equip) ופקדתי על "פיקוד הכוח הבינלאומי להעברת הביטחון בעיראק" ב-15 וחצי החודשים הראשונים שלו, במהלכם היה לי כובע נוסף כמפקד הראשון של צוות האימונים של נאט"ו בעיראק.

אמנם עצרתי זמנית את משימת העברת האחריות מהקואליציה לעיראקים לאחר קבלת הפיקוד, למרות שידענו בוודאות שהעברה כזו הינה חיונית ליכולתנו להוציא את כוחותינו ולשלוח אותם הביתה. הנשיא בוש נהג לומר "כוחות ארה"ב יתייצבו בעיראק עד שהכוחות העיראקיים יוכלו לעמוד במשימה". ידענו שצבא ארה"ב אינו יכול לעמוד בהחלפת 5 חטיבות וכוחות נוספים הפרוסים בעיראק במועד מאוחר מסוף 2007. לכן, היה חיוני שכוחות עיראקיים יהיו מוכנים בסוף 2007 לקבל אחריות רבה יותר, כך שכוחות הקואליציה יוכלו לחזור הביתה. מעבר לכך, מנהיגים עיראקיים, לעיתים עם הערכה לא ריאלית של יכולות הכוחות שלהם, חזרו וטענו להמשיך במשימת העברת האחריות – רצון ראוי להערכה אבל מוקדם מדי.

תחת מנהיגותם של לוט. גנרל מרטי דמפסי (Lt Gen. Marty Dempey) ומחליפו לוט. גנרל ג'ים דובליק (Lt. Gen. Jim Dublik) משימת "אמן וצייד" פיתחה את מאמציה לא רק לפיתוח הצבא העיראקי, המשטרה, משמר הגבול וכוחות המבצעים המיוחדים, אלא גם בנתה את מוסדות משרדי הפנים והביטחון, את מפקדות דרגי הביניים שלהם והתשתית והמערכות הנדרשים למה שגדל להיות כוח ביטחון בן 1,000,000 אנשים.

המשימות האלה דרשו מאמצים אדירים. התכניות שלנו תמכו בכל היבט של הצבא העיראקי והגיוס למשטרה, אימונים יחידיניים וקיבוציים, פיתוח מנהיגים (כמו בניית מרכזי אימונים ראשוניים, אקדמיה צבאית, בתי ספר חיליים, בי"ס לפו"ם, מכללה לביטחון ופיקוד, תורה והדרכה), ציוד הכוחות העיראקיים עם כל מה שנדרש החל בציוד אישי וכלי רכב ועד לטנקים ומטוסים, ניהול מבצעים צבאיים (עם צוותי ייעוץ בכל דרג מגדוד ומעלה), פיתוח הארגון הלוגיסטי ומחסיני ציוד, בניין בסיסים טקטיים ולאיימונים, הקמת מפקדות ומטות ופיתוח כל המרכיבים של משרדי הממשלה עצמם.

לאחד שלא חזה בכך באופן ישיר קשה להעריך את ההיקף. בנוסף, להתקדמות נדרשו שותפינו העיראקים להחליף מספר ניכר של מנהיגים בכירים בצבא ובמשטרה שהתגלו כקיצוניים, מושחתים או בלתי יעילים בתפקודם לפני או במהלך החודשים הראשונים של הנחשול. למזלנו ראש הממשלה מליקי והמנהיגים הבכירים של הצבא והמשטרה הוכיחו נכונות להבין בצורך העצום בשינוי.

במהלך הזמן אנו ושותפינו העיראקיים, השגנו התקדמות איטית אבל רצופה בבניין היכולות של כוחות הביטחון העיראקים. בשותפות יעילה של כוחות ארה"ב ועיראק, הכוחות העיראקים לקחו על עצמם עומס גדול יותר ויותר משימות. הם גם ספגו יותר מהלומות של המבצעים הצבאיים כאשר מספר האבדות שלהם היה גדול פי 7 מאלה של כוחות הקואליציה. עדכנתי לעיתים את הנשיא, ראש הממשלה ואחרים שהנחשול ממשיך, כוחות הביטחון העיראקיים נלחמים ומתים למען מולדתם. זה נמשך כהתפתחות לאורך חודשים ושנים, הקואליציה העבירה אחריות לביטחון לכוחות עיראקיים עד סוף 2011, גורמים עיראקיים קבלו את כל המשימות על עצמם ורק כוחות אמריקאים קטנים של משרד שיתוף הפעולה הביטחוני נותרו בעיראק.

המרכיב האזרחי

לאסטרטגיה הכוללת שפעלה במהלך הנחשול היה מרכיב אזרחי משמעותי. השגריר קרוקר (Crocker) ואני עבדנו קשה לפתח אחדות מאמצים בכל הארגונים, בקואליציה ועם השותף העיראקי. את תכנית המערכה פיתחנו באביב 2007, זה היה מאמץ משולב של הפיקוד שלי, הכוח הרב-לאומי ושגרירות ארה"ב עם תרומה רבה משותפים קואליציוניים כמו בריטניה. (התכנית הצבאית-אזרחית הזו נבנתה על שותפות שקודמי בתפקיד גנרל ג'ורג' קייסי (Gen George Casey) פיתח בשעתו עם

השגריר זלמי חלילזאד (Zalmay Khalilzad) אף על-פי ששינויים היו באסטרטגיה וברעיון המבצעי). במהלך הזמן התכנית שלנו סנכרנה בתאום הדוק עם שותפינו העיראקים.

את הגדרת המשימה בתכנית המבצעית סיכמנו בקיץ 2007 כולל הרבה תחומים שאינם צבאיים, שמדגישים את הכיוון המשולב לפיו כולנו נצא לדרך יחד.

כאשר השתפר מצב הביטחון, המשימות בזירה האזרחית קבלו חשיבות רבה יותר. זה היה קריטי שנעבוד עם הקואליציה שלנו ועם שותפינו האזרחיים העיראקים לסייע לשיקום נזקי תשתיות, לחדש שירותים בסיסיים, לבנות מחדש שווקים, לפתוח בתי ספר ומוסדות בריאות ולתמוך בבניה מחדש של מערכת המשפט והאכיפה ועוד מוסדות ממשלתיים. למרות שהם לא היו החלטיים בעצמם, שיפורים כאלה נתנו לאזרחים העיראקים סיבות מוחשיות לתמוך בעיראק החדשה, ולדחות את הקיצונים, החתרנים וחברי המיליציות שהקשו עליהם.

כדי להקל על התאום של מאמצים כאלה, לכל מפקדת חטיבה ודיביזיה סופח צוות שיקום עם כ- 12 מומחים אזרחיים וצבאיים (בראשם דיפלומט בדימוס ומומחי פיתוח). הקונגרס האמריקאי הקצה תקציב ניכר (באמצעות תכנית "תגובת החרום של המפקד") לסייע במאמצים האלה (השגרירות וחלק מחברי הקואליציה הקצו גם הם מתקציביהם).

ההתקדמות ביוזמות האלה הוכחה כחיונית לזכייה בתמיכת האזרחים העיראקים בממשלתם ולהסב אנשים כנגד הסונים והשיעים הקיצוניים גם יחד. המשימות האלה היו ענקיות ולעיתים יקרות, אבל הן היו חיוניות לשיפור הדרגתי של שירותים בסיסיים ותחומים אחרים של חיים לאזרחים העיראקיים. הושג שיפור רצוף בביטחון גם עם חיל ההנדסה האמריקאי שלקח על עצמו חלק ניכר משיקומי הבניה עבור השגרירות והצבא. המאמץ התקדם טוב יחסית, למרות שהיו אתגרים מרובים, כולל נושאי ביטחון, שחיתות, כשלי תכנון וניהול וכיוצא באלה. אבל גם בפני מכשולים כאלה הושגה התקדמות משמעות בשיקום.

אכיפה והשלטת חזק

מרכיב חשוב נוסף של הגישה הכוללת היה הפעלת מבצעי מעצרים. גם בתחום זה הינו צריכים לערוך שינויים ניכרים. היעד של המאמץ היה ענק. מספר העצורים במכלאות של ארה"ב הגיע ל- 27,000 לאחר שעצרתי שחרורים באופן זמני, עד שנוכל לממש תכניות לתהליך משופר עבור העצורים במכלאות שלנו ונוכל לבסס תכנית שיקום ושילוב מחדש להפחתת מפלס העבירות של אלה שאנחנו משחררים לקהילות.

בתחילת הנחשול היה ברור לרבים מאיתנו שהמכלאות שהפעלנו הפכו למדגרה לקיצוניים. חלק מהמבצעים המיוחדים שלנו, תפסו מחדש את אותם האנשים יותר מפעם אחת, הם החלו לקרוא למכלאות "אוניברסיטה לטרור".

כמובן שנתנו טיפול אנושי, לא זיהינו או הפרדנו את הגרעין הקשה של הקיצוניים מכלל אוכלוסיית העצורים. עד שזה נעשה הקיצונים תפסו שליטה בתוך המכלאות (לעיתים בברוטאליות) – שלפעמים הכילו עד 800 עצורים והפיצו את האידיאולוגיה הקיצונית והתמחויות מקצועיות בקרב אוכלוסיית העצורים. היה ברור שאנחנו צריכים לערוך "מבצעים נגד טרור בין הגדרות" כדי לזהות ולהפריד אותם מאוכלוסיית העצורים הכללית כפי שחשבנו לעשות מחוץ למכלאות עם האוכלוסייה העיראקית.

מפקד המרינס מיג'ור גנרל דאג סטון (Maj. Gen. Doug Stone) ופקודיו שהפעילו את מבצע המעצרים היה חיוני בתהליך האסטרטגיה הכוללת. הביצועים של אלפי חיילים, אנשי חיל האוויר וחיל הים שנלקחו מתפקידים אחרים וממשימותיהם המקצועיות לבצע את המשימה במתקנים, לבצע משימות מוגבלות של שוטרים צבאיים היו מרשימים באותה מידה.

במהלך הזמן מיג'ור גנרל סטון ואנשיו החלו לסייע לשותפיהם העיראקיים כאשר אלה רצו להרחיב את המתקנים שלהם ולבנות תשתית של בתי סוהר לניהול מבצעי האכיפה העיראקיים. זה היה עוד מבצע צבא-אזרח משמעותי והוא הושלם על-ידי יוזמה דומה גדולה של צבא – אזרח לסייע לעיראקים לבנות את מערכת המשפט שלהם והתשתית התומכת בה.

קולונל מארק מרטינס (Col. Mark Martins) שהוביל את מאמץ הסיוע המשפטי בצד הצבאי, נשאר בעיראק שנתיים רצופות – הוא עשה זאת לאחר מכן גם באפגניסטן – כדי לפקח על כך. הוא שרת גם כיועץ המשפטי הבכיר שלי. היעד של המאמץ הצבאי-אזרחי הזה היה עצום, כולל בניין מתקנים למשפט, הכשרת סגל משפטי ביטחוני, ותמיכה בהקמה מחדש של מערכת משפט ותשתית. שותפים ממחלקת המשפטים במשרד המדינה, במשרד המשפטים בארה"ב, ה-FBI ושאר סוכנויות ממשלתיות היו בעלי תפקידים משמעותיים במאמת הגדול הזה.

יוזמה חשובה נוספת שתמכה באסטרטגיה הכוללת היה המאמץ לשפר את המודיעין שלנו על גורמים קיצוניים שונים ומה שהתפתח בעיראק באופן רחב יותר. כאן שוב, קידמנו מאמץ צבא-אזרח לבנות את היכולות שלנו (כולל תחת גנרל קייסי, שילוב כל גורמי קהילת המודיעין של ארה"ב בתאים בכל מפקדת דיביזיה); להרחיב את אמצעי המודיעין, הניטור והסיוע הקיימים (כל דבר מכטב"מ ועד למצלמות על מגדלים); לבנות בסיס נתונים רחב שהמנתחים שלנו יוכלו לזהות קשרים בין יחידים וארגונים; לשפר הפצת המודיעין בין הקואליציה והשותפים העיראקיים. בנינו צוותי מרחב אנשי בכל מפקדת חטיבה כדי לסייע למפקדים להבין באופן בסיסי יותר את המבנה, העוצמות, המנהגים והעמדות של האזרחים העיראקים בתחומי אחריותם. הרחבנו גישה מאובטחת לאינטרנט בהרבה רמות (עד לרמת מפקדת פלוגה) בארגון שלנו.

מבצעים כנגד טרור מותנים בהבנה עמוקה של מצב הפוליטי, היסטורי, תרבותי, כלכלי וצבאי בכל מרחב, והיוזמה שלנו בנתה את אלה בכל נפה, מחוז וקהילה. הבנה אמיתית במרחב האנושי הייתה חיונית ליכולתנו לשפר את הביטחון.

המרכיב הפוליטי העיראקי ותקשורת אסטרטגית

לב המאבק בעיראק היה התחרות על הכוח והמקורות בין פלגים מרכזיים במדינה – הרוב השיעי המיעוט הסוני והכורדים. (היו תת-פלגים בכל קבוצה כמובן, בנוסף למיעוטים אחרים כמו טורקמנים, יאזידיים, נוצרים וכדומה). השגת תהליך מתמשך בעיראק חייב להשיג הסכמה פוליטית בנושאי מפתח שהפרידו בין הפלגים.

המאמץ לקדם הסכם בנושאים כאלה היה מרכיב חשוב נוסף בכיוון הכללי, והוא התפתח לכזה שהשגריר קרוקר ואנכוי הקדשנו לו מאמץ והתמקדות רציניים. במהלך הנחשול אושרו מספר חוקים חשובים והוסכם על יוזמות – למשל חוק השלטון המחוזי, חוק הבחירות, הרפורמה בבעת', חוק החנינה וכן הלאה. הנחשול החזיר את הפוליטיקה כאמצעי הפעלה מחדש ודרכו העיראקים יכולים להפריד בין הון ושלטון – גם כאשר הם נאבקו על מנופי הפוליטיקה הם מצאו קרקע משותפת לתפוס אחיזה בהזדמנות שניתנה להם.

תקשורת אסטרטגית, או יחסי ציבור היה גורם חשוב נוסף של המערכה. הנחיייתי היו ברורות: אנחנו נשאף "להיות הראשונים עם האמת", להיות גלויים ככל האפשר, לתת מידע על כל ההתפתחויות ולא רק "חדשות טובות", להימנע מהמתכונת של "למרוח שפתון על חזיר" (ניסיון להפוך חדשות רעות להראות טוב באמצעות ספין). זה גם אמר להבליט את הפעולות האלימות של אל קעידה והחתרנים הסונים או הקיצונים השיעים.

הלחץ על איש הדת השיעי מוקתדה אל סאדר בעקבות רצח של מפקד משטרה שיעי ומושל בפעילות האלימה של תומכיו בעיר הקדושה קרבאלה בקיץ 2007, תרם להחלטתו להורות למיליציה לחדול במרץ 2008. (כמובן גם לחץ גובר על-ידי הקואליציה, הכוחות העיראקים וראש הממשלה מליקי שהתעמתו באומץ עם אנשי המיליציה בקרבאלה תרמו להחלטתו של סאדר).

ההוכחה הברורה לציבור העיראקי שגורמים איראניים תמכו באנשים הקיצוניים ביותר במיליציה השיעית סייעה גם היא להפנות חלק מהעיראקים כנגד טהרן ומעורבותה בארצם.

עידוד רעיון השילוב בממשל ובגאווות כוחות הביטחון העיראקים, כמו גם המודעות של מה שהושג על-ידי הקואליציה והמאמץ העיראקי – ואפילו כאשר ציינו את כישלונותיו או הישגים חלקיים – כל אלה היו חלק מאסטרטגית תקשורת כוללת. כמו מרבית מאמצינו האחרים, המערכה הזו הייתה מתואמת היטב – ובמהלך הזמן הוחלפה על-ידי - המאמצים העיראקיים.

היו כמובן מרכיבים רבים אחרים במערכה הכוללת: מגעים עם מנהיגים דתיים ואקדמאיים, תוכניות תעסוקה, תמיכה בממשל בכל הרמות, יוזמה למשיכת השקעות חיצוניות בעיראק, פעולה עם מדינות באזור לחידוש קשרים עם בגדד ולמנוע מאנשים צעירים להיכנס לעיראק לסיוע לגורמים קיצוניים, יוזמות לשפר ביטחון בגבולות ולחדש את פעולת מוסדות המכס וההגירה, ותכניות להפחית את מימון הטרור והקיצונים.

הגורמים שהבלטתי היו המרכיבים העיקריים של המערכה הצבאית-אזרחית שהנחו את המבצעים והפעולות שלנו. כל אחד היה בעל חשיבות מרכזית להשגת התקדמות במהלך הנחשול ולהישגים בכל מרכיב מתגבר ואפשר לעוד צעד אחד קדימה לשטחים אחרים – ההשפעה המצטברת הייתה משמעותית בסוף הנחשול ביולי 2008. חלק מההיבטים השונים של האסטרטגיה שלנו ממשיכים לתרום למצב בעיראק כיום, אפילו לאחר שהכוחות הקרביים של ארה"ב עזבו את המדינה, למרות נסיגה רצינית במצב הפוליטי והביטחוני.

חשוב לדעת שהנחשול היה כל אלה, מערכה כוללת צבאית-אזרחית, לא רק מספר גדול של כל מיני כוחות. הכוחות הנוספים היו קריטיים להשגת התקדמות במהירות כפי שהשגנו, אבל הם לא היו מספיקים ללא המרכיבים האחרים של המערכה.

עוצמת הקשיים

כל זה היה יוצא דופן, נתקל בקשיים ובוצע בסביבה של אלימות עצומה, תסכול, וחוסר הרמוניה עם הפוליטיקה העיראקית. יותר מכך, ידענו – והצהרתי בפומבי במספר הזדמנויות – שהמצב בעיראק יכול להיות גרוע יותר לפני שהוא ישתפר. זה אכן היה כך.

לא הייתה כל דרך לעצור את האלימות ללא התמודדות עם אלה האחראים לה. ולא הייתה שום דרך שיכולנו לעשות זאת מבלי להציב את כוחותינו בעיראק ואת הכוחות העיראקיים בקרב מגע עם הקיצונים בבגדד ובכל מקום אחר, במיוחד בשטחים שהושפעו קשות על-ידי אל קעידה והמיליציה הקיצונית.

כאשר עשינו זאת, החתרנים ואנשי המיליציה, כצפוי, השיבו בלחימה. כתוצאה מכך האלימות גברה במהלך חמשת החודשים הראשונים של הנחשול והגיעו לשיאם במאי ויוני עם יותר מ-200 התקפות ביום, לפני שהתחילו לשכון ולרדת במהירות ביולי, אוגוסט וספטמבר 2007.

הירידה הכללית באלימות, והירידה המשמעותית ברכבי תופת בעיקר, כמו גם השיפור ההדרגתי בשטחים אחרים של המאמץ שלנו שהושג על-ידי שיפור הביטחון אפשר לשגריר קרוקר ולי לדווח בזהירות בוועדה של הקונגרס ב- ספטמבר 2007 על התקדמות. הדיון שהיה טעון מאד אמוציונאלית לעיתים, זכה לתמיכה במתן זמן נוסף ותמיכה שבלעדיתה סביר שהמשימה בעיראק הייתה נכשלת. כאשר העדנו באפריל 2008 לאחר שיכולנו לדווח על התקדמות נוספת, התחילה כבר ירידה בנחשול היינו יכולים לזכות בעוד זמן ובתמיכה למאמצינו בעיראק.

השיפור נמשך במהלך יתרת הנחשול ולאחריו, עם עליות מקומיות באלימות כמובן, אבל בכיוון כללי חיובי, למרות התמשכות חוסר היכולת לפתור הרבה בעיות פוליטיות עיקריות שפילגו את העם בעיראק. אף על-פי כן המאמץ הצבאי-אזרחי הכולל במהלך הנחשול אפשר במהלך הזמן להעביר משימות מצבא ארה"ב לחברי קואליציה אחרים, לחיילים עיראקיים ולמשטרה, ולבסוף להסגת הכוח

הקרבי של ארה"ב בסוף 2011 ללא הידרדרות חוזרת לאלימות ולסכסוך אזרחי שהביא לנחשול בתחילה. כל אלה לא יכלו להתממש אלמלא ההקרבה הבלתי רגילה של גברים ונשים במדים בעיראק במהלך הנחשול, שותפיהם הדיפלומטים, במודיעין ובקהילות הפיתוח.

בדרג הגבוהה, החלטת הנשיא בוש להפעיל את הנחשול הייתה אמיצה באופן יוצא דופן. יועציו היו חלוקים בהחלטה, כאשר רבים תמכו גישות אחרות שלדעתו היו נכשלות. וכאשר המצב החמיר בחודשי הנחשול הראשונים, מנהיגותו היציבה של הנשיא בוש והמחויבות האישית שלו לנהל את המלחמה ומעבר לה לסיום מוצלח (למרות שזה יכול להמשך שנים) היו רבות משמעות.

הייתה לי זכות, יחד עם השגריר קרוקר, להצטרף לוועידת ווידאו שבועית עם הנשיא וחברי המועצה לביטחון לאומי. זה החל בכל יום שני בדיוק ב 7:30 בבוקר זמן וושינגטון, וכך הבטיח שכל המשתתפים היו ממוקדים בתחילת השבוע על המשימות להם הנשיא התחייב. איני מאמין שלאיזה מפקד קרבי הייתה ניגשות כה תקופה עם המפקד העליון, ולי זו הייתה חשיבות חיונית כמו גם התמיכה של מזכיר הביטחון בוב גייטס.

הייתה לי גם ועידת וידאו שבועית עם המזכיר גייטס, שדחף קדימה אישית מספר תכניות בעלות ערך בל ישוער לאנשינו על הקרקע, תכניות כמו זירוז ייצור חליפות מיגון נגד מוקשים, רכב ממוגן כנגד מארבים, גידול עצום במודיעין, ניטור ואמצעי סיור (כמו כטב"מ הפרדטור ומצלמות על מגדלים ועוד); מערכות מיגון אישי, שלא להזכיר את תוספת הכוחות שביקשתי כאשר הגעתי לשטח וזיהיתי את הצרכים הנוספים מעבר לאלה שהוקצו בתחילת הנחשול.

המזכיר גייטס וכולנו בעיראק נתמכנו במידה עצומה גם על-ידי גנרל פיט פייס (Gen. Pete Pace) ואדמירל מייק מולן (Adm. Mile Mullen), שני הקצינים ששרתו כראשי המטות המשולבים במהלך הנחשול. גנרל פייס ואדמירל מולן, עשו שירות גדול בתמיכה בראשי המטות הזרועיים שכמצופה היו תחת לחצים אדירים להקצות לנו את הכוחות להם נדרשנו, ובה בעת התפתחה עלית המאמץ באפגניסטן כאשר המצב שם החל להדרדר. זה דרש הארכת סבב השרות בעיראק ובאפגניסטן מ-12 ל-15 חודשים, הקרבה עצומה שנדרשת מחיילינו ומשפחותיהם בבית, אבל כזו שהוכחה כבעלת חשיבות עצומה למערכה.

למחויבות הנשיא בוש הייתה השפעה עצומה על אנשינו בעיראק, כמו גם על האזרחים העיראקיים. חיילינו הכירו בכך שיש לנו סיכוי לסובב את גלגל האלימות שתפס את עיראק בגרונה במלחמת אזרחים. אזרחי ארץ שני הנהרות הבינו שיש תקווה שעיראק החדשה תוכל למצות את הפוטנציאל שרבים כל-כך קיוו לו עם הפלת משטרו של סאדאם חוסיין וקריסת משטר הבעת' ב-2003.

פיקוד על הכוח הרב לאומי מס' 1

צינתי קודם שהפכתי להיות הפנים של הנחשול. לא ביקשתי את התפקיד הזה, ובין אם אהבתי אותו או לאו הייתי צריך למלא אותו. היה חיוני שאגדיר את הרעיונות הגדולים הנכונים. (עם הרבה עזרה כמובן). לספק הנחיות ברורות, להפיץ את ההנחיות האלה בכל אופן אפשרי, ואזי לפקח על היישום של הפקודות הנובעות מכך.

היה גם קריטי שאבלה מספיק זמן עם החיילים בשטח, כשאני חולק את מידת הסיכון איתם, ושאיני מעודד ומקנה אופטימיות זהירה שאנחנו יכולים להשיג את היעדים שהצבנו לעצמנו ולשותפינו העיראקים. מההתחלה האמנתי שדרכנו נכונה ושנשיג התקדמות; אבל, היו רגעים שלא הייתי בטוח שנשיג התקדמות מספקת מהר מספיק כדי לדווח לקונגרס בספטמבר 2007. כאשר חלפו החודשים הראשונים, ביותר מהזדמנות אחת, ישבתי לבדי עם גנרל אודיירונו בעדכון בוקר ושוחחתי איתו מתי לדעתנו המצב ישתנה. לשום מפקד חזית לא היה "ארכיטקט מבצעים" טוב יותר מכפי שהיה לי איתו.

כמפקד הקואליציה, היה לי גם מגע נרחב עם מנהיגים צבאיים ואזרחיים ועם מחוקקים מהארצות שתרמו כוחות לקואליציה וגם כמובן עם ראש הממשלה מליקי ושותפיו העיראקים הבכירים מכל שכבות האוכלוסייה. היה לי מגע רב גם העיתונות האמריקאית, הבינלאומית והעיראקית.

עם מנהיגי מדינות הקואליציה, עבדתי קשה להימנע מהפגנת אופטימיות בלתי מבוססת. כאשר נשאלתי האם אני אופטימיסט או פסימיסט המענה האופייני היה "אני לא זה ולא זה; אני ריאליסט, והמציאות הינה שעיראק קשה כל הזמן". הייתי מצביע לאחר מכן על ההתקדמות שהשגנו והמכשלות שספגנו בשבועות האחרונים. עבדתי קשה לקיים אמינות עם מנהיגי הקואליציה והמדיה, כמו גם עם חיילינו ושותפיהם העיראקים. הערכה מציאותית הייתה בעלת חשיבות רבה ודורגה בין הסלעים הגדולים שסחבתי על גבי.

זו הייתה זכות גדולה לשרת עם אנשים עיראקים ואמריקאים נטולי אנוכיות, שעבדו קשה בעבודה מסוכנת בעת הנחשול. לעיתים רחוקות הייתה תקופה קלה; כל יום היה קשה. אבל אלה בשטח הפגינו בהתמדה כישרים, יוזמה ואומץ הנדרשים לסובב את הרעיונות הגדולים, ברמה שלי, למציאות ברמה שלהם ובשטחי האחריות שלהם. הם הציגו גמישות הנדרשת להבטיח שהכוח הרב לאומי – עיראק היה ארגון לומד, כזה שיכול להגיב מהר יותר להציג התאמה ולמידה מהר יותר מהטרוריסטים, החתרנים וקיצוני השיעה. ככל שהנחשול התקדם הגברים והנשים שהייתה לי זכות לפקד עליהם, שכללו את הטקטיקה, הטכניקות והתהליכים, הם הביסו את אויביהם הן במובן הפיזי והן במובני הלחימה האינטלקטואלית כנגד טרור.

בגלל המורכבות של מבצעים כנגד טרור והשילוב של משימות צבא ואזרח נגזרות, נאמר לפעמים שלחימה כנגד טרור היא צורה מתקדמת של לחימה. אבל ככל שההערכה הזו עומדת בפני יכוח, אין כל שאלה שהגברים והנשים שלחמו בנחשול הוכיחו שליטה אמיתית בכל הנדרש לנהל מבצעים כאלה. כפי שאני מציין לעיתים תכופות בשנים האחרונות, הם הרוויחו את ההכרה בהם "כדור החדש הגדול ביותר של אמריקה".

הדרך לפנינו

בהרבה מובנים, עיראק כיום נראית טרגית כמו עיראק של 2006, בתוספת גידול מספר ההתקפות המפחידות וחסרות האבחנה על-ידי אל-קעידה עיראק ושלוחותיה הקיצוניות. תוסף לכך את מלחמת האזרחים הכיתתית בסוריה – שבהרבה מובנים מתרחש שם סכסוך אזורי – והמצב בעיראק נראה עוד יותר מסובך מאשר היה ב-2006 ולכן מדאיג יותר – במיוחד בהעדר כוחות קרביים אמריקאים שם.

כאשר מנהיגי עיראק שוקלים את דרכם קדימה, הם יעשו טוב לזכור מה נעשה בפעם האחרונה כשרמת האלימות עלתה כה גבוהה. אם מנהיגי עיראק יחשבו לאחור לזמן הזה, הם יזכרו שהנחשול לא היה רק עוד כוח, למרות שתוספת הכוח הייתה חשובה.

מה ששינה היו הרעיונות של הנחשול – עקרונות שקידמו ביטחון של האנשים על-ידי "חיים משותפים", יוזמות לקדם פיוס עם גורמים באוכלוסייה שחשים שאין להם שום תמריץ לתמוך בעיראק החדשה, גידול במבצעים ממוקדים כנגד קיצונים מרכזיים, קידום כיוון שיתוף הפעולה צבא-אזרח, והגברת תשומת הלב למובנים שונים של שלטון החוק, שיפור התשתית והשירותים הבסיסיים ותמיכה בפעולות פוליטיות שונות המסייעות לגשר על פערים אתניים – קיצוניים.

הרעיונות שאפשרו התקדמות במהלך הנחשול היו במובנים רבים אותם הרעיונות שיכולים לאפשר למנהיגי עיראק לסובב את ההידרדרות הטרגית כפי שראינו בחודשים האחרונים. כפי שגילינו במאמץ של הנחשול ב-2007, מיקוד יחיד על לחימה כנגד טרור קרוב לוודאי ייכשל למנוע מהאלימות לחנוק את עיראק.

אם עיראק והעיראקים רוצים הזדמנות נוספת להתקדם, הם צריכים למצוא כמתאים את החזרה על כל מערכת הכיוונים שהועלו ב- 2007 – 2008. זה מעודד לדעת שחלק מוותיקי הנחשול, אמריקאים ועיראקים כאחד פועלים במאמץ לסייע לעיראק להחליט וליישם את היוזמות הנדרשות כדי לפעול כנגד העלייה הנוראה באלימות במדינה הזו. זה הזמן בו הם צריכים לפעול ביחד לסייע למנהיגי עיראק לנקוט יוזמה, במיוחד בתנאים שנית ולהשיג מעבר לקיצוניות ולאנתניות המפלגת ומרחיבה את הפער באופן מדאיג. זה לא מאוחר מדי לפעולה כזו, אבל הזמן הולך ואוזל.